

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

OUDEGRACHT 152, UTRECHT

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

VERSCHIJNT MAANDELIJKS - ABONNEMENTSPRIJS f. 3.-- PER JAAR

Bij publicatie van gegevens, welke de Documentatiedienst uit andere bladen heeft overgenomen, dient de oorspronkelijke bron te worden vermeld.

Postgiro No.304960 t.n.v.HUMANISTISCH VERBOND te UTRECHT - Telefoon 030-10163

NOVEMBER 1959

8e Jaargang, Nr.10

REDACTIE

Mr. H. SINGER-DEKKER

Burg. Elsenlaan 147

R I J S W I J K - Z.H.

Telefoon 119843

Administratie: Oudegracht 152 - Utrecht

I N H O U D S O P G A V E.

HUMANISTISCH VERBOND.

Luisterkring	Blz. 164
Topkaderconferentie	" 164
Landdagen	" 164
Steunfonds Praktisch Humanisme	" 164
Gooise Culturele Dag	" 164
Darwinherdenking Gemeenschap Den Haag	" 165
Kerstfeest op "De Ark"	" 165

HUMANISTISCHE STICHTING SOCRATES.

Landdag	" 165
---------	-------

HUMANITAS.

Congres 1959	" 165/166
Torenflat voor bejaarden in Beverwijk	" 166
Bejaardencentrum in Deventer	" 166
Bejaardenzorg Hengelo	" 166
Bejaardensociëteit Leiden	" 166
Instructie voor collectanten	" 167
Collecte Rotterdam	" 167
Nieuw correspondentschap	" 167
Provinciale functionarissen	" 167
Gezinsverzorging in Rijswijk	" 167

HUMANISTISCHE JONGEREN GEMEENSCHAP.

Weekend over reorganisatie	" 167
Algemene Vergadering	" 167

HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING.

Lustrum	" 167/168
Congres	" 168
Propaganda	" 168

STUDENTEN VERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG.

Najaarsconferentie	" 168
Afdelingsbijeenkomsten	" 168
Zomerkamp	" 168
Scholierenkampen	" 168

HUMANISTISCH THUISFRONT.

Collecte-ruzie in Den Haag	" 169
Andere collecten	" 169

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE PARTIJ VAN DE ARBEID.

Ledental	Blz. 169
Jaarvergadering	" 169

CENTRALE STICHTING BUREAUS VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIKHEDEN.
OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG.

Jaarverslag	" 169
Nieuw Bureau in Leiden	" 169

RADIO-NIEUWS.

Radio-uitzendingen van de H.W.G. voor de V.A.R.A.	" 170
Lezingen in de maand november voor de V.A.R.A.	" 170

HUMANISTISCHE LITERATUUR. " 170

INTERNATIONALE LITERATUURLIJST. " 170/171

VAN ALLE KANTEN.

Verslagen, reportages enz.	
Het Vaderland over de Humanistische Jeugdbeweging	" 171/172
Het Vrije Volk, De Haagse Courant en Het Haarlems Dagblad over het Humanistisch Thuisfront	" 172
Het Parool en Het Vrije Volk over de jaarvergadering van de Hum. Werkgemeenschap	" 172/173
Forumgesprekken (Het Dagblad voor West-Friesland)	" 173
Ruzie over collecte (Trouw)	" 173/174
	" 175
(Het Vrije Volk)	" 174/175
Subsidie kerkebouw in Rotterdam (Dordtsch Dagblad)	" 175/176/
	" 177
Een polemiek met Mens en Wereld (Hier Rotterdam)	" 177/178
Christelijke Sociale Academie in Leeuwarden (Het Vrije Volk)	" 178/179
	" 180
Humanistische rubrieken (Het Arnhems Dagblad - De Gelderlander)	" 180/181

HUMANISTISCH VERBOND.

Luisterkring.

Het winnen van leden voor de Humanistische Luisterkring vormt op het ogenblik één van de voornaamste activiteiten van de gemeenschappen. Door het hoofdbestuur zijn aan de bestuurders een aantal voorbeelden aan de hand gedaan, waarvan verwacht kan worden dat ze effect zullen hebben. Hieronder bevindt zich ook een huis-aan-huis-enquête, waardoor bij het beantwoorden van enkele vragen een beeld te krijgen is van de belangstelling voor de humanistische radio-uitzendingen.

Topkaderconferentie.

De halfjaarlijkse conferentie van gewestfunctionarissen met leden van het hoofdbestuur op 3 en 4 oktober in "De Ark" heeft zich nog eens uitdrukkelijk beziggehouden met de belangrijke rol, welke de gewesten in de organisatie van het Verbond spelen. Met name het uitvoeren van taken, die voor afzonderlijke kleine gemeenschappen te omvangrijk zijn, zoals kader-scholing, het opleiden van gesprekleiders, landdagen en familiedagen komen hiervoor in aanmerking. Verheugend is, dat o.a. het scholen van kader en het steunen van leiders van gespreksgroepen ook al in de praktijk van vele gewesten, o.a. Overijssel, met succes plaats vindt.

Landdagen.

De grote belangstelling, die de twee landdagen in 1958 en 1959, resp. in Emmeloord en Emmen, hebben getrokken, heeft enkele gewestbesturen doen besluiten ook in hun gewest in de zomer van 1960 een intergewestelijke dag te beleggen. Het is daarom te verwachten dat in het komende jaar niet op één plaats in Nederland, maar op meerdere humanisten bijeen zullen zijn.

Steunfonds Praktisch Humanisme.

Dit fonds, opgericht met de bedoeling een deel van de kosten van de geestelijke verzorging uit giften bijeen te brengen, ontplooit de laatste maanden met goed gevolg een grote activiteit. Men heeft o.a. gemeenschapsbesturen bereid gevonden op een maandelijks bijeenkomst hiervoor een inzameling te houden. De gedachte, dat het met enige inspanning mogelijk moet zijn voor dit belangrijke werk de gevraagde steun toe te zeggen, wint veld.

Gooise Culturele Dag.

De door de drie Gooise gemeenschappen Bussum, Hilversum en Laren/Blaricum in samenwerking met het gewest Utrecht georganiseerde culturele dag in de Singer Foundation in Laren op zondag 11 oktober is een daverend succes geweest. Ongeveer 200 leden uit het Gooi, Utrecht, Soest, Zeist, maar ook uit Amsterdam, Haarlem en zelfs Den Helder hebben genoten van de sublieme lezing en voordracht van Dr. A. Saalborn over "De vrijheidsgedachte in de letterkunde". Muziek en voordracht, een rondwandeling door het museum en enkele tochten voor de liefhebbers in de omgeving benevens de gelegenheid voor een gezellig praatje tijdens het eten maakten deze dag tot een belevenis, die men niet spoedig zal vergeten.

Darwinherdenking Gemeenschap Den Haag.

Het Darwin-weekend dat de Gemeenschap Den Haag had georganiseerd op 17 en 18 oktober in Den Briel, is min of meer uitgegroeid tot een gewestelijke bijeenkomst. Leden van de Gemeenschappen Rotterdam en Delft, zelfs van Amersfoort en Amsterdam, waren ook aanwezig. In totaal hebben 75 personen daar in Den Briel een allergeenoglijkst weekend doorgebracht.

Dr. V.W.D. Schenk, voorzitter van de Gemeenschap Den Haag, hield een inleiding over "De evolutiegedachte in de psychologie". Als co-referent trad op de Heer B. Bloemsma. De Heer J. de Kadt sprak over "De vooruitgangsgedachte in sociologie en politiek"; voor deze spreker trad de Heer A. Treurniet op als co-referent. De Heer van Rijsinge, die zou spreken over "De evolutie-opvattingen van Darwin" werd op het laatste moment door ziekte verhinderd. Zijn oorspronkelijke co-referent, de Heer J. Reddingius, bioloog te Leiden, viel voor hem in en heeft zich tot aller tevredenheid en bewondering van deze moeilijke taak gekweten.

Zaterdagavond hebben de deelnemers gewandeld in de maneschijn op de wallen van Den Briel en zondagsmorgens hebben mensen van de V.V.V. de deelnemers rondgeleid langs de bezienswaardigheden van Den Briel.

Het was een weekend, waarvan de deelnemers opgetogen zijn teruggekomen.

Kerstmis op "De Ark".

Op "De Ark" wordt van 24 tot en met 30 december een Kerstkamp gehouden. Ook kinderen kunnen deelnemen. Verder zal het, voorzover de plaatsruimte dat toelaat, mogelijk zijn deel te nemen over de periode van 24 tot en met 27 december.

-o-

HUMANISTISCHE STICHTING SOCRATES.

Landdag.

Socrates houdt een landdag op 15 november te Amersfoort in het gebouw van de Internationale School voor Wijsbegeerte.

Onderwerp : "100 Jaar evolutietheorie".
Sprekers : Dr. E.J. Slijper over: "100 Jaar evolutietheorie",
Dr. O. Noordenbos over: "De evolutiegedachte in wereld-
en levensbeschouwing".
Voorzitter : Prof. Dr. L.G. van der Wal.

-o-

HUMANITAS

Ver.v.Maatsch.Werk op Hum.Grondslag.

Congres 1959.

Het congres van Humanitas werd dit jaar op 31 oktober en 1 november gehouden in het Rijn Hotel te Rotterdam. Eén van de voornaamste punten van de agenda was het voorstel van het hoofdbestuur tot wijziging van art. 2 van de statuten. Volgens een voorstel van het hoofdbestuur zal het belangrijkste deel van dit artikel als volgt dienen te worden gewijzigd:

" De vereniging stelt zich ten doel het verrichten van maatschappelijk werk in de ruimste zin en staat daarbij open voor allen, die behoefte gevoelen aan een tegemoet treden, vrij van elke leerstelling, waarbij in het bijzonder gedacht wordt aan de buitenkerkelijken. Zij erkent evenwel de noodzaak om zich bij haar arbeid te laten leiden door enkele richtinggevende beginselen. Daarbij behoort in de eerste plaats het algemeen humanistische beginsel van de eerbiediging van de menselijke persoonlijkheid en de daaruit voortvloeiende erkenning van het recht op en de plicht tot zelfbestemming en zelfontplooiing voor ieder mens, zij het binnen de grenzen door het belang der gemeenschap getrokken."

Hiervan uitgaande worden in dit artikel enige standpunten nader gedefinieerd.

De Heer Drs. Ph.H. van Praag, adjunct-directeur van de Sociale Academie te Amsterdam, zal op de tweede congresdag een inleiding houden over: "De betekenis van het maatschappelijk werk voor de geestelijke volksgezondheid".

Torenflat voor bejaarden in Beverwijk.

Humanitas zal binnenkort een begin maken met de bouw van een 12 verdiepingen hoog torenflat voor bejaarden in Beverwijk. Deze flat zal 72 woningen bevatten, waarvan 12 met een kamer + keuken, 24 met 2 kamers + keuken en 36 met 3 kamers + keuken. Op het gebouw zal een dakterras worden aangelegd, alsmede een recreatie-ruimte.

De totale bouwkosten zijn begroot op f. 1.650.000.--. De bouwtijd is geschat op 1½ jaar. Voor diegenen van de toekomstige bewoners die daar behoefte aan hebben, zullen voorzieningen getroffen worden op het gebied van de gezinsverzorging en de bereiding van maaltijden. De opzet van dit project is er op gericht, dat de bewoners zolang mogelijk zelfstandig kunnen blijven.

Bejaardencentrum in Deventer.

De gemeenteraad van Deventer en Gedeputeerde Staten van Overijssel hebben het plan van Humanitas om in Deventer te komen tot de stichting van een bejaardencentrum goedgekeurd. Het ligt in de bedoeling, dat dit centrum zal bestaan uit een verzorgingstehuis met + 250 bedden, alsmede 30 woningen voor zelfstandige huisvesting. Dit centrum zal volgens de plannen in 1961 gereed zijn.

Bejaardenzorg Hengelo.

Naast het bestaande complex bejaardenwoningen heeft de Stichting Huisvesting Bejaarden "Humanitas" te Hengelo een klein pensioentehuis beprojecteerd, waarvan de plannen binnenkort zullen worden uitgevoerd. De grond is aanwezig, de bouwpremie is door het Rijk verleend, het bestek is gereed. Men is doende met een geldlening ten bedrage van f. 125.000.--. Men hoopt binnenkort met de bouw te kunnen beginnen.

Voorts bestaan er plannen tot het verwerkelijken van een tweede complex naast het bestaande overeenkomstig dezelfde opzet.

Bejaardensociëteit Leiden.

In september heeft de afdeling Leiden van Humanitas de eerste bejaardensociëteit geopend in het gebouw van de speeltuin Oosterkwartier aan de Borneostraat. Binnenkort volgt de tweede in het gebouw van de speeltuin aan de Ten Catestraat.

Instructie voor collectanten.

Ter instructie van de collectanten heeft Humanitas een alleraardigst gestencild brochuretje laten verschijnen, met leuke tekeningen, waarin menige goede wenk is opgenomen voor hen, die zich bereid hebben verklaard te collecteren. Gezien de opbrengst van de collecte te Rotterdam moet men aannemen, dat de brochure vruchten heeft afgeworpen.

Collecte Rotterdam.

De collecte te Rotterdam heeft f. 16.000.-- opgebracht. Een prachtig resultaat voor de meer dan duizend collectanten, die hun medewerking hebben verleend aan de collecte van de afdeling Rotterdam van Humanitas. Een record dat moeilijk te verbeteren zal zijn.

Nieuw correspondentschap.

Te Emmercompasuum is een correspondentschap van Humanitas gevestigd.

Provinciale functionarissen.

In de provincies Overijssel, Noord-Holland, Noord-Brabant en Zeeland zullen in begin 1960 functionarissen worden aangesteld in dienst van de vereniging. Hun taak is de activiteiten van de plaatselijke afdelingen op het gebied van het maatschappelijk werk te stimuleren en voorlichting en advies te geven aan besturen, beroepskrachten en vrijwillige medewerkers.

Gezinsverzorging in Rijswijk.

De afdeling Rijswijk heeft een Stichting Gezinsverzorging en Gezinshulp in het leven geroepen.

-0-

HUMANISTISCHE JONGEREN GEMEENSCHAP.

Weekend over reorganisatie.

Op 17 en 18 oktober werd ter voorbereiding van de discussie, welke op de Algemene Vergadering zal worden gehouden, een weekend georganiseerd over de reorganisatie. Er waren 34 deelnemers. Er konden uiteraard geen bindende besluiten worden genomen, maar uit de besprekingen op dit weekend bleek wel, dat men het voorstel van het Hoofdbestuur over de reorganisatie in grote lijnen kon aanvaarden. Dit voorstel houdt in: verkleining omvang H.B., de taak van het H.B. gedeeltelijk te verplaatsen naar de gemeenschappen, een nieuw orgaan in het leven te roepen, de Raad van Voorzitters, dat tussen het H.B. en de gemeenschappen zal staan.

Algemene Vergadering.

De A.V. zal worden gehouden op 12 en 13 december Te Lage Vuursche.

-0-

HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING.

De H.J.B. meldt ons:

Lustrum.

Op 19 en 20 september vierde de H.J.B. haar eerste lustrum. Het is een enig feest geworden in Lunteren, in het gezellig versierde dagverblijf

van "De Wildwal". Zaterdagmiddag "stoven" er zo'n dikke tachtig mensen "in". Het eerste gedeelte van de avond werd door het hoofdbestuur verzorgd, verder werd er gedanst en later wandelden we bij lampion- en fakkellicht.

Zondagmorgen kwamen de afdelingen met een programma waarbij vooral het drama van Pyramus en Thisbe, opgevoerd door de afd. Hilversum, veel indruk maakte. Tijdens de hierna gemaakte wandeling werd een aantal onschuldige lieden dat op de trappen van Het Koepeltje zat, bestookt met eikels, waarbij het moedig optreden van Pyramus (die ook meewandelde), die de eikels op z'n zwaard opving, vermeld dient te worden.

Om halfdrie werd het weekend gesloten, het was wel een van de grootste landelijke bijeenkomsten van de H.J.B., waarop fijn is feestgevierd.

Congres.

Zaterdag 31 oktober en zondag 1 november werd het jaarlijkse congres gehouden in de jeugdherberg in Elst(Utr.). Ook belangstellenden waren hartelijk welkom.

Propaganda.

De propaganda-actie draait nog op volle toeren. We hopen op 1 november 300 leden te hebben.

-0-

STUDENTEN VERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG.

Najaarsconferentie.

Alom in den lande zijn de vorige maand de activiteiten hervat. In de afdelingen met de disputen, landelijk met de voorbereidingen voor de najaarsconferentie, dit jaar in "Het Ruige Veld" te Zeist op 7 en 8 november, waar onder andere P.M. Smedts (red. Vrij Nederland) zal spreken over "Pers en Opinievorming".

Afdelingsbijeenkomsten.

- Ook de eerstejaars-bijeenkomsten zijn weer gehouden, met:
- in Amsterdam op 14 oktober Prof. Dr. J. Presser over: "Het Amerikaanse negerprobleem in de 20e eeuw";
 - in Leiden op 13 oktober Dr. V.W.D. Schenk over: "Nihilisme een... geuzenterm?";
 - in Delft ons aller Dr. J.P. van Praag over: "Socrates en de nozems" op 6 oktober;
 - in Groningen op 22 oktober Dr. A. van Greveld over: "Het geloof in hogere machten"

Zomerkamp.

Als afsluiting van het vorige academiejaar fungeerde een zomerkamp in het rustieke en rustige Drie op de Veluwe van 7 - 14 juli, waar een ieder van de sterk vlottende kampbezetting zich bezig of onledig hield met wat hem of haar goeddacht. Er mag gesproken worden van een goed kamp, met al met al een twintigtal bezoekers.

Scholierenkampen.

De scholierenkampen hebben dit jaar geen doorgang kunnen vinden door een te laag aantal binnengekomen voor-aanmeldingen.

HUMANISTISCH THUISFRONT.

Collecte-ruzie in Den Haag.

In Den Haag is om het meedoen van het Humanistisch Thuisfront aan een collecte van de Thuisfronten een hele ruzie losgebarsten, waarover U meer vindt in de rubriek Van Alle Kanten.

Hier volstaan wij met de mededeling, dat het Humanistisch Thuisfront de collecte tenslotte alleen heeft gehouden, met een opbrengst van f.2200.--.

Andere collecten.

Inmiddels zijn door het Humanistisch Thuisfront ook al collecten gehouden te Haarlem, Hilversum, Leeuwarden, Utrecht, Zutphen en Zwolle. Amsterdam en Arnhem komen nog aan bod.

-0-

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE PARTIJ VAN DE ARBEID.

Ledental.

Uit het jaarverslag van de Werkgemeenschap blijkt dat in het jaar 1 oktober 1958 - 30 september 1959 het ledental is gestegen van 4.343 - 5.209. De Werkgemeenschap telt nu 35 afdelingen, waaronder Amsterdam alleen reeds 2.000 leden telt en 655 verspreide leden.

Jaarvergadering.

Op de jaarvergadering, welke op 17 oktober te Amersfoort werd gehouden, sprak Dr. J.P. van Praag over: "Een socialistisch antwoord aan jonge mensen". Voor een uitvoerig verslag verwijzen wij naar Van Alle Kanten.

-0-

CENTRALE STICHTING BUREAUS VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIKHEDEN OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG.

Jaarverslag.

Verschenen is het jaarverslag van de Stichting over 1958. Wij lezen hierin, dat het aantal bureaus in 1958 is gehandhaafd op vier, te weten Amsterdam, Haarlem, Utrecht en Eindhoven.

Verder wordt medegedeeld, dat de mogelijkheid tot opvoering van dit aantal aanwezig zou zijn, indien er meer volledig opgeleide maatschappelijke werkers zouden kunnen worden aangetrokken.

Nieuw bureau in Leiden.

Te Leiden zal in november een nieuw bureau worden geopend. Het bureau staat onder leiding van Dr. F.N.W. Hugenholtz Sr. Een team van deskundige medewerkers, o.m. een psychiatrisch geschoold maatschappelijk werkster, wordt aan het bureau verbonden. Het zal worden gevestigd in het gebouw "Ons Centrum", Hooigracht 84.

-0-

RADIO-NIEUWS.

Radio-uitzendingen van de H.W.G. voor de V.A.R.A.

In het jaarverslag van de H.W.G. vinden wij nog vermeld, dat de H.W.G. in 1958 gedurende de wintermaanden eenmaal in de vier weken een radio-uitzending voor de V.A.R.A. heeft gehouden. Drs. Anne Vermeer heeft de uitzendingen verzorgd. Uit tal van reacties bleek, zegt het verslag, dat deze uitzendingen zeer op prijs gesteld werden.

Lezingen in de maand november voor de V.A.R.A.

8 november : Dr. J.P. van Praag "Het verbond der verontrusten".
15 november : Nog niet bekend
22 november : Prof. Dr. G. Stuiveling "Uit humanistisch oogpunt".

-o-

HUMANISTISCHE LITERATUUR.

Verschenen is het september-nummer van "Rekenschap", het driemaandelijks tijdschrift voor wetenschap en cultuur van de Humanistische Stichting Socrates.

Inhoud:

Libbe van der Wal : Gewijde Kunst.
V.W.D. Schenk : Verlenging of verkorting van het leven.
T.T. ten Have : Volwassenheid.
Internationale rubriek: Onrust onder de Koerden.

-o-

INTERNATIONALE LITERATUURLIJST.

THE HUMANIST (ENGLAND)

Oct. 1959

" "

" "

" "

Robert Gracen

Nehru: Humanist and Statesman.

Pecy G. Roy

The fear of death.

W.E. Swinton

What does Darwin mean to us?

Humanism in every day life.

THE RADICAL HUMANIST (INDIA)

August 2nd - 1959

Dr. Jovan Djordjevic

Humanist Renaissance of Marxism.

HUMANIST WORLD DIGEST

August 1959

Narsingh Narain

Humanism today.

NEWS AND NOTES

Sept. 1959

M.L. Burnet

Building a Humanist movement.

THE MONTHLY RECORD

Sept. 1959

Dr. Cyril Bibby

The Individual in a Conformist World.

" "

F.H.A. Micklewright

Humanism and the Man-Woman Relationship.

Oct. 1959

Archibald Robertson

Is there a Rational Religion?

" "

F.H.A. Micklewright

Humanism and Post-Education.

-o-

VAN ALLE KANTEN.

Verslagen, reportages enz. (Het Vaderland over de Humanistische Jeugdbeweging)

Het Vaderland van 19 september 1959 geeft een bespreking van de Humanistische Jeugdbeweging. Deze bespreking is kennelijk afgestemd op de Haagse afdeling van de H.J.B., maar geeft toch ook veel mededelingen over de landelijke H.J.B. Het laatste stuk van het artikel nemen wij hieronder voor U over:

" Alles moet op bescheiden schaal gebeuren, de kasmiddelen zijn "natuurlijk gering en er zijn altijd remmende factoren. Maar af en toe, wanneer een bepaald geval op hun weg wordt geplaatst, geven zij gehoor aan wat zijzelf "praktisch idealisme" noemen en wat neerkomt op wat sociaal werk, een beetje steun en hartelijkheid jegens een medemens.

" "Weet U, wij proberen, de jongeren op te vangen, die behoefte gevoelen aan contact met buitenkerkelijke organisaties op basis van levensernst". En hier zijn we er! Dit is eigenlijk de beste formule, niet ontleend aan de brochures, die op aanvraag verkrijgbaar zijn, maar aan de mond van een der bestuursleden. Dit is het: een buitenkerkelijke organisatie op basis van levensernst.

" Wat geenszins de vrolijkheid, de joligheid zelfs, behoeft uit te sluiten, die onscheidbaar zijn van de jonge mens. En men hoeft maar de gestencilde maandblaadjes, (die er natuurlijk óók zijn) door te bladeren om die levensvreugde te zien verstrengeld met de ernst. Het zou anders veel te zwaar zijn.

" Er is in deze jeugdgroepen een zekere geestelijke welvaart. Tal van leden komen uit arbeiderskringen, maar de meesten hunner hebben wel middelbaar onderwijs gehad, terwijl er ook vele academici onder hen zijn. Er zijn echter ook tal van anderen.

" Weinig sterk in aantal.

" Wat opvalt, is dat het Humanistisch Verbond en zijn jeugdgemeenschappen toch weinig getalsterk zijn. Als men in aanmerking

"neemt, dat volgens de officiële statistieken van de laatst
"gehouden bevolkingstelling 17% van het Nederlandse volk
"buitenkerkelijk georiënteerd is, valt het niet mee, dat er
"slechts tienduizend zijn toegetreden tot dit Verbond. Dat wordt
"verklaard uit het feit, dat zovele buitenkerkelijken te indivi-
"dualistisch geaard zijn en dat anderen zich liever "neutraal"
"noemen dan humanist.

" In de Jongerengemeenschap zitten met dat al velen, die oor-
"spronkelijk komen uit Chr. kringen. Politiek gesproken neigt
"men deels naar de P.v.d.A., deels naar de zo idealistische
"Pacifistisch Socialistische Partij, maar ook goeddeels naar de
"V.V.D. Men beseft echter wel, dat 't hier slechts sympathieën
"betreft, dat het Humanistisch Verbond en ook de Jongerengemeen-
"schap als zodanig a-politiek is, ook al stelt men uit idealisme
"vaak genoeg onderwerpen aan de orde als: het pacifisme, het
"atoomgevaar, enz., die een sterk politieke kant hebben.

" Dit alles is men zich in de tien jaar, dat de Humanistische
"Jongerengemeenschap bestaat, voortdurend scherper bewust gewor-
"den. Dat men wel degelijk politieke vraagstukken kan bestuderen,
"zonder zelf mee te politiseren. En in de loop van die tijd zijn
"zonder twijfel bepaalde figuren op de voorgrond gekomen, die zeer
"inspirerend werken in deze kring. Dat zijn o.m. Camus (bepaaldelijk
"om zijn werk "La Peste"); Sartre, Ter Braak, Du Perron, Marsman
"en ook wel Van 't Reve. Men is op zoek naar een mensbeeld, staat
"aanvankelijk misschien wat wantrouwig tegenover een nieuw op de
"voorground tredende figuur, maar is anderzijds bereid, zijn volle
"aanhankelijkheid daaraan te geven.....

" Voor hen die er iets meer van willen weten, geven we hier het
"contact-adres voor Den Haag en omgeving: Mej. H. de Haas, Thom-
"sonlaan 203, Den Haag."

Het Vrije Volk, De Haagse Courant en Het Haarlems Dagblad over de col-
lecte van het Humanistisch Thuisfront.

Het Vrije Volk van 4 oktober, De Haagse Courant van 8 oktober 1959 en
Het Haarlems Dagblad gaven informatieve artikelen over het Humanistisch
Thuisfront, in verband met de collecte die in Amsterdam, Den Haag en Haar-
lem zou worden gehouden (en inmiddels reeds gehouden is).

Het Parool en Het Vrije Volk over de jaarvergadering van de Hum.Werkgemeen-
schap.

Het Parool van 19 oktober en Het Vrije Volk van 19 oktober gaven een
een verslag van de jaarvergadering van de Humanistische Werk Gemeenschap,
welke te Amersfoort werd gehouden. Hier volgt het verslag van Het Vrije Volk:

" Dit jaar heeft de Humanistische Werkgemeenschap in de Partij van
"de Arbeid tot september 860 nieuwe leden ingeschreven. Met 5200
"P.v.d.A.-leden, die zich thans op humanistische grondslag in de
"socialistische beweging hebben georganiseerd, wordt het door-
"braakkarakter van de Partij van de Arbeid versterkt. En daarover
"verheugen wij ons in de partij ten zeerste.

" Dr. G. Stellinga, voorzitter van de Humanistische Werkgemeen-
"schap, die deze mededeling zaterdag deed in de te Amersfoort ge-
"houden jaarvergadering, zag meer ontwikkelingen, waardoor de werk-
"gemeenschap aan betekenis voor het partijleven wint.

" Bij het onderwijsprobleem, bij het vraagstuk van subsidie voor
"kerkebouw, bij vele andere problemen die een levensbeschouwelijke
"kant hebben en om een politieke oplossing vragen, geeft de Huma-
"nistische Werkgemeenschap haar visie en daar wordt ernstig reke-
"ning mee gehouden.

" " Velen in de P.v.d.A. hebben zich nog niet gerealiseerd, dat zij
"tot onze groepering behoren, aldus de Heer Stellinga, die erop
"wees dat juist door het gesprek tussen de Katholieke, Protes-
"tants - Christelijke en Humanistische Werkgemeenschappen de beteke-
"nis en de kracht van de P.v.d.A. als doorbraakpartij gediend wor-
"den.

" Want voor ons allen staat op de voorgrond dat wij voor het
"socialisme hebben gekozen, tot welke van de drie levensbeschouwe-
"lijke groeperingen wij ook behoren.

" Voor jonge mensen.

" De talrijke afgevaardigden kregen voorts in de rede van dr.
"J.P. van Praag, getiteld: "Een socialistisch antwoord aan jonge
"mensen" een weg aangewezen om niet alleen de jeugd, maar ook
"volwassenen een beter begrip omtrent de doeleinden van het
"socialisme te geven.

" "Wij houden er geen dogmatiek op na", aldus dr. van Praag, "het
"gaat het socialisme eigenlijk om heel eenvoudige en heel begrij-
"pelijke zaken: het wil staan naast de mens met zijn moeilijkheden,
"het wil staan aan de zijde van allen in deze maatschappij, die de
"klappen krijgen."

" Hij dacht daarbij vooral aan de honderden miljoenen mensen in
"de onderontwikkelde gebieden, die nog letterlijk de maag met
"slijk vullen om het hongergevoel te verdrijven.

" "Dit zijn", aldus de inleider, "slechts enkele van de motieven
"die ons bewegen om voor het socialisme te kiezen. Ik geloof, dat
"zij de jonge, maar ook de oudere mensen moeten aanspreken."

" De jaarvergadering koos in twee vacatures in het hoofdbestuur
"mr. H.B. Engelsman uit Schiedam en de Heer H. Aafjes uit Amster-
"dam. Het congres werd o.a. bijgewoond door mr. Daams voor de Katho-
"lieke en mr. Stufkens voor de Prot.Chr. Werkgemeenschap."

-o-

Forumgesprekken.

De Gemeenschap Hoorn van het Humanistisch Verbond heeft een forum-
avond gehouden. Het Dagblad voor West-Friesland van 29 september gaf er
een verslag van, waarin wordt meegedeeld, dat Ds. Broer(Doopsgezind),
Pater Grasveld en Prof. Mazure de gesprekspartners waren en dat de Heer
N. Swierstra als voorzitter optrad. Het blad geeft de inhoud van de toe-
spraken vrij uitvoerig weer en besluit met de mededeling dat 40 personen
deze avond hebben bezocht.

-o-

Ruzie over collecte. (Trouw en Het Vrije Volk)

In Den Haag zijn moeilijkheden gerezen over het gezamenlijk houden door
de drie Thuisfronten van een collecte. In de pers is aan deze zaak nogal
aandacht besteed. Wij geven beide tegenover elkaar staande standpunten voor

U weer door de beschouwingen in "Trouw" van 13 oktober en "Het Vrije Volk" van 17 oktober hieronder voor U af te drukken, Allereerst Trouw:

" Kwalijke zaak.

" De poging van B. en W. van Den Haag om het Protestants Interkerkelijk Thuisfront te dwingen tot samengaan met het Humanistisch Thuisfront bij het houden van een collecte achten wij een uiterst verwerpelijke zaak.

" Terecht heeft het P.I.T. deze poging afgewezen en liever afgezien van de algemene collecte dan zich te onderwerpen aan deze onaanvaardbare dwang.

" De arbeid van het P.I.T. is van godsdienstige aard. Zij heeft betrekking op de godsdienstige verzorging van onze militairen.

" Het Humanistisch Thuisfront heeft betrekking op een principieel niet-godsdienstige verzorging.

" Het specifiek eigene van de godsdienstige verzorging en het principieel anderssoortige van de humanistische verzorging wordt door de voorstanders van de eerste sterk beklemtoond tegenover de pogingen van hen die de beide soorten het liefst willen zien als varianten van één soort, nl. geestelijke verzorging.

" Een collecte door het P.I.T. gehouden is niet slechts een collecte voor een goed doel, maar het is een collecte waaraan men geven moet omdat het hier arbeid in het Koninkrijk van God betreft. En daarom moet het een eigen collecte blijven, die men niet samen kan doen met een organisatie, die haar werk principieel juist niet zo ziet.

" Het is dan ook zeer teleurstellend dat het college van B. en W. van Den Haag daar geen oog voor bleek te hebben.

" Maar zelfs als men daar geen oog voor heeft, zouden B. en W. zich toch hebben moeten afvragen, of zij niet voor de door hen niet gedeelde bezwaren van het P.I.T. behoorden te zwichten.

" Wij vinden dat hier een stuk geestelijke vrijheid in het geding is.

" Het is natuurlijk noodzakelijk dat er een zekere orde in de collecten en contrôle over de aanvragen daartoe is. Maar wanneer men daarin zover gaat dat men een organisatie met een godsdienstig doel wil dwingen tot een samenwerking die zij principieel meent niet te kunnen aanvaarden, dan gaat men te ver.

" Dit is een kwalijke zaak."

Het Vrije Volk daarentegen schrijft:

" Kwalijke zaak.

" De stroom van aanvragen om collecten te mogen houden voor goede doelen, heeft de gemeentebesturen van de grotere gemeenten ertoe gedwongen een soort rooster te maken. Daarbij is het meer en meer gebruikelijk geworden, dat verenigingen van verschillende gezindten samenwerken om de collecte voor het doel dat zij allen op hun wijze dienen, tot een succes te maken. De opbrengst van de collecte wordt dan volgens bepaalde maatstaven verdeeld.

" Zo zou het ook gaan in Den Haag. Daar zouden de thuisfronten de gelegenheid krijgen een straatcollecte te houden voor de militaire tehuizen. Tehuizen die, zoals men weet, door levensbeschou-

"welijk gerichte verenigingen in stand worden gehouden, maar voor
"iedere militair, van welke gezindte ook, toegankelijk zijn.

" In Den Haag trok de rooms-katholieke vereniging zich terug,
"omdat zij van een collecte bij de rooms-katholieke kerken meer
"verwachtte dan van een straatcollecte. Daarop heeft het Protes-
"tants Interkerkelijk Thuisfront zich op principiële grond terug-
"getrokken. Want deze vereniging wilde niet gedwongen worden met
"het Humanistisch Thuisfront samen te collecteren.

" Om Trouw te citeren: "Een collecte door het P.I.T. gehouden
"is niet slechts een collecte voor een goed doel, maar het is een
"collecte waaraan men geven moet, omdat het hier arbeid in het
"Koninkrijk van God betreft. En daarom moet het een eigen collecte
"blijven, die men niet samen kan doen met een organisatie die haar
"werk principieel juist niet zo ziet."

" Trouw vindt, dat het P.I.T. groot gelijk heeft en dat het col-
"lege van burgemeester en wethouders van Den Haag zich door zijn
"dwang tot samengaan kwalijk heeft gedragen. Een stuk geestelijke
"vrijheid is in het geding, roept het blad uit.

" Wij daarentegen achten het een kwalijke zaak, dat men bij een
"collecte voor een doel als het in stand houden en stichten
"van militaire tehuizen van verschillende richting elkaar niet als
"vanzelfsprekend vinden kan. Als dat niet lukt, is er ook iets in
"gevaar: de menselijke solidariteit."

Het Haagse gemeenteraadslid Mr. J.J. Hangelbroek (Prot.) heeft hier-
over inmiddels vragen gesteld aan B. en W. Trouw deelt dit mede in zijn
editie van 21 oktober en schrijft:

" Mr. J.J. Hangelbroek, voorzitter van de protestants-christe-
"lijke fractie in de Haagse gemeenteraad, heeft het college van
"B. en W. van Den Haag schriftelijk vragen gesteld over hun besluit
"alleen vergunning voor een gezamenlijke collecte te verlenen aan
"het Protestants Interkerkelijk Thuisfront en het Humanistisch
"Thuisfront. Door dit besluit zag het P.I.T., zoals bekend, zich
"genoodzaakt af te zien van de jaarlijkse straatcollecte.

" De Heer Hangelbroek vraagt of B. en W. volledig willen uiteen-
"zetten, waarom zij slechts vergunning gaven voor een gezamenlijke
"collecte. B. en W. hadden bekend kunnen zijn met de principiële
"bezwaren van het P.I.T. om tezamen met het Humanistisch Thuisfront
"te collecteren. De vergunning voor een gezamenlijke collecte kan
"opgevat worden als een weigering aan het P.I.T., aldus de Heer
"Hangelbroek."

-o-

Subsidie kerkebouw in Rotterdam. (Dordtsch Dagblad)

De Rotterdamse gemeenteraad heeft de kwestie van subsidie voor kerke-
bouw besproken. Daarbij kwam ook de vraag naar voren of subsidie moet wor-
den gegeven voor bezinningsgebouwen van niet-kerkelijke organisaties. Het
raadsverslag van het Dordtsch Dagblad van 16 oktober nemen wij voor U over
voorzover betreft de behandeling van subsidie voor bezinningsgebouwen:

" In wezen draaide de gehele bespreking rond de vraag of naast
"de kerkgenootschappen ook de organisaties, die op niet-gods-

"dienstige basis een geestelijk leven willen bevorderen, onder "gelijke voorwaarden een subsidie moet worden toegekend. Anders "gezegd of bijvoorbeeld het Humanistisch Verbond bij het stichten "van een gebouw op dezelfde gronden aanspraak zal mogen maken "op overheidssteun.

" De commissie-Wilschut bleek van oordeel, dat een aanvraag "van deze zijde welwillend bezien zal moeten worden, maar dat in "geen geval een subsidieregeling mocht worden toegepast, die ge- "lijk zou zijn aan die voor de kerken. De Heer Wilschut zei hier- "over: "Principieel ben ik er tegen, dat kerken en bezinnings- "gebouwen als vergelijkbare grootheden worden beschouwd".

" Het was de Heer R. Laan (soc.), die het een eis van recht- "vaardigheid en billijkheid achtte, dat ook buitenkerkelijken in "de gelegenheid worden gesteld hun geestelijk leven zo goed moge- "lijk te leiden. Een "discriminatie" op dit punt noemde hij "on- "aanvaardbaar".

" Los van elkaar.

" Er is slechts sprake van discriminatie, merkte het k.v.p.- "raadslid Mr. Dr. S. Couwenberg vervolgens op, wanneer vergelijk- "bare grootheden op verschillende wijzen worden behandeld. Dat is "echter bij deze subsidiëring geenszins het geval. Een kerkgenoot- "schap heeft als transcendente gemeenschap een geheel ander ka- "rakter dan bijvoorbeeld het immanente Humanistisch Verbond.

" Met de Heer Wilschut was de Heer Couwenberg overigens van "mening, dat overheidssteun in bepaalde gevallen kan worden ver- "leend aan organisaties van geestelijk leven op niet-godsdienstige "basis. Maar bij de beoordeling zullen kerken en bezinningscentra "los van elkaar moeten worden bezien.

" Dit standpunt werd gedeeld door de c.h.u.-woordvoerder Dr. "F.J. Krop, die in een emotioneel betoog, pleitte voor gemeente- "lijke activiteit op korte termijn in plaats van te wachten op een "Rijksbeslissing. In dit verband bracht hij in herinnering, dat de "uitspraak van de centrale overheid nog wel even op zich kan "laten wachten.

" Dr. Krop vervolgde: "Verschillende kerkgemeenschappen zijn " bezig van hun leden grote offers te vragen, maar het zal voor- "komen, dat ondanks alle offers de middelen bij de bouw niet toe- "reikend zullen zijn. Zeker niet toereikend om aan de eisen, die "onze metropool nu en in haar gedaante van morgen stelt, te vol- "doen".

" Vaag begrip.

" De Heer J. Wilschut (a.r.) bepaalde zich tot een zeer prak- "tische toelichting op de nota. Over de tegenstelling kerkgebouw - "bezinningscentrum zei hij o.m., in antwoord op de opmerkingen van "de Heer Laan: "Over een subsidie aan kerkgenootschappen is altijd "wel overeenstemming te bereiken. De wet op de kerkgenootschappen "kan hierbij als leidraad dienen. Maar wat moeten wij doen met "een "organisatie, die geestelijk leven op niet-godsdienstige basis zegt "te willen bevorderen". Alleen al de omschrijving is dermate vaag, "dat een gesprek erover tot moeilijkheden voert. Vandaar, dat ik "kerken en bezinningscentra los van elkaar wens te zien".

" De Heer Laan bleef evenwel hameren op het aambeeld van het "ge- "lijke monniken, gelijke kappen". Hij diende derhalve een motie in,

"waarin hij de subsidiëring van kerkgenootschappen en organisaties, "met inachtneming van het sterke onderscheid tussen beide, op één "vlak stelde. Deze motie, die uit praktische overwegingen gesteund "werd door de Heer Krop, werd door de raad met 26 tegen 11 stemmen "aangenomen.

" Hierna tenslotte kwam de nota van de commissie-Wilschut in be- "handeling; ook zij werd aangenomen (met de liberale en de communis- "tische stemmen tegen) met dien verstande, dat de gemeente Rotter- "dam de bouw van kerken en bezinningscentra zal subsidiëren. Met "terugwerkende kracht tot 1953."

-o-

Een polemiek met Mens en Wereld. (Hier Rotterdam)

Het dagblad Hier Rotterdam is het niet eens met het ledenorgaan van het Humanistisch Verbond. In zijn editie van 2 oktober schrijft het onder de kop "Slogans" vormen een gevaar, o.m.:

" Zo werd in "Mens en Wereld", het veertiendaags orgaan van "het Humanistisch Verbond, in de rubriek "Kritisch Allerlei" "onze mening vertekend, welke we gegeven hadden ten aanzien "van de Zuid-Afrikaanse "apartheids"politiek. Met name onze "opmerking, dat men die politiek niet over één kam mag scheren "met de rassendiscriminatie, zoals die in het verleden plaats "vond. Daarmee worden we domweg ingedeeld bij de voorstanders "van de "apartheids"politiek. Een rustig en objectief bezien "van een kwestie "mag" blijkbaar niet; in de ogen van fanatieke "dwingelanden hebben we maar te slingeren met "slogans". Het "ergste vindt die schrijver onze opmerking: "Rassendiscrimina- "tie is op zichzelf eigenlijk geen probleem, maar er wordt een "probleem van gemaakt." Dat interpreteert de bedoelde schrijver "aldus: "Het is maar dat U het begrijpt: rassendiscriminatie zou "geen probleem zijn, als er zich maar niet zoveel mensen tegen "verzetten". We menen echter dat we nog altijd het menselijk "praerogatief van interpretatie - een interpretatie die overi- "gens in vorige artikelen reeds was te vinden - van eigen woor- "den mogen uitoefenen. Die is: rassendiscriminatie is eigenlijk "geen probleem, omdat zij op een w a a n berust, en als er van "een probleem sprake is dan zijn het eerder degenen die zo'n "waan koesteren. De "apartheid" is echter wèl een probleem, zo "goed als de "assimilatie" een probleem is. Daarom, wijl de situa- "tie in Zuid-Afrika niet op een waan berust, doch op het feit, "dat er tien miljoen Bantoes en drie miljoen Zuid-Afrikaners "van Europese oorsprong naast elkaar leven, tien miljoen pri- "mitieven naast drie miljoen geciviliseerden.

" De vraag is dus: hoe moeten die tien miljoen opgetrokken "worden naar het niveau van de drie miljoen, waar een kloof "van een paar duizend jaar cultuurverschil gaapt? Onze levens- "wijze verschilt enorm veel van die van de primitieven, oneindig "veel meer dan die van de mensen uit een "nette" straat van die "van een onderwetse achterbuurt. Die "achterbuurt" kon om zo te "zeggen in een generatie opgetrokken worden, omdat zij reeds tot "de moderne cultuurwereld behoorde. Met de primitieve volken is "dat niet zo eenvoudig. Nu meent de Zuid-Afrikaanse regering dat

"zij de oplossing voor het probleem moet zoeken in een "beleid van aparte ontwikkeling". De vraag is dus: is het beter dat er "twee samenlevingen zijn in Zuid-Afrika, dan wel dat de beide "samenlevingen worden vermengd? Een vraag die menselijk en praktisch moet worden bekeken, gericht op de uiteindelijke resultaten, los van "slogans". De moeilijkheid is namelijk, dat die primitieve volken niet in de "achterbuurt" van de cultuurwereld leven, doch als milieu b u i t e n de cultuurwereld leven. Het gevaar bestaat dat bij een "gemengde" samenleving in Zuid-Afrika, de Bantoe zolang hij economisch, intellectueel en geestelijk-cultureel nog zwak is, juist tot de "achterbuurt" van de samenleving gaat behoren, terwijl het mogelijk is dat hij in eigen milieu zich kan ontwikkelen, wanneer dat milieu als geheel geleidelijk opgetrokken wordt.

"Maar bij twee samenlevingen blijft dan toch maar het oppergezag aan de Zuid-Afrikaners van Europese oorsprong, zal iemand zeggen. Zeker, althans voor een nog niet te bepalen tijdsruimte, want zonder dat oppergezag zou er in dit stadium van de meest elementaire mensenrechten der Bantoes o n d e r l i n g niet veel terecht komen. In wezen heeft dit met verschil in huidskleur niets te maken en men mag een Amerikaanse neger of iemand van de Antillen of uit Suriname, die een paar eeuwen westerse cultuur achter zich heeft, niet vergelijken met een Bantoe. Neen, "slogans" zijn in hun schijnbare eenvoud gevaarlijk, juist ook omdat zij vaak de misvorming zijn van een hoog beginsel."

-o-

Christelijke Sociale Academie in Leeuwarden? (Het Vrije Volk)

Moet in Leeuwarden een Christelijke Sociale Academie komen? Wij nemen uit Het Vrije Volk van 8 oktober het volgende stuk in zijn geheel voor U over, dat voor zichzelf spreekt:

"De plannen voor de oprichting van een Academie voor maatschappelijk werk in Leeuwarden, een academie, die een algemeen-christelijke signatuur zal krijgen, hebben bij humanisten en buitenkerkelijken grote ongerustheid gewekt. Uit deze kring ontvingen wij de volgende brief:

"Over de waarde van een dergelijke academie voor Friesland is ieder het vrijwel eens: er is hier een onmiskenbaar tekort aan geschoolde werkers in de maatschappelijke en sociaal-culturele sfeer. Het is van eminent belang dat wij ook op dit gebied de afvloeiing van geschikte jonge mensen naar elders tegengaan, terwijl een opleiding in eigen omgeving het aanwezige potentieel beter zal kunnen bereiken en benutten.

"Daarover bestaat dus eenstemmigheid van mening. Het rapport van de stichting Friesland voor maatschappelijk werk kwam in 1956 tot soortgelijke conclusies, en indien wij wel zijn ingelicht, hebben nog in het begin van dit jaar de Fryske Kultuerried en de Fryske academie een aanvraag bij O.K. en W. ingediend voor het verkrijgen van een school voor culturele werkers, een opleiding die ook elders gegeven wordt aan de Academie voor maatschappelijk werk, waarvan hier sprake is.

" Het is ons bekend dat ook van andere zijde in juli 1959 de
"aandacht van de minister is gevestigd op de wenselijkheid van
"de stichting van een academie in ons gewest. In het gehele
"noorden des lands is maar één opleidingsmogelijkheid, te Gronin-
"gen. Deze academie is van Protestants - Christelijke signatuur.

" Wat nu de deining en het onbehagen bij velen veroorzaakt is de
"wijze waarop een groep mensen, die een prijzenswaardige activiteit
"ontplooiën, deze school tot stand willen brengen.

" Een aantal personen (mogen wij wel spreken van vertegenwoordi-
"gers?) uit een achttal protestantse kerkgenootschappen (hervormd,
"gereformeerd, evangelisch-luthers, chr.gereformeerd, doopsgezind,
"baptist, vrij-evangelisch, remonstrants) heeft zich verenigd tot
"een stichting en deze stichting heeft bij de raad van de gemeente
"Leeuwarden een aanvraag ingediend om een verklaring, als bedoeld
"in art. 25 der nijverheidswet, waarbij de oprichting van een school
"in die gemeente nodig wordt geoordeeld.

" Het bevreemdt en bedroeft ons ten eerste dat men, waar hier
"voor Friesland zulke grote belangen op het spel staan, geen enke-
"le poging heeft gedaan of willen doen om het grondvlak van de
"samenwerking zo breed mogelijk te maken.

" Er zijn toch in Friesland tal van algemene organisaties, die
"sterk geïnteresseerd zijn in het stichten van een dergelijke school
"Wij noemden al de Kultuerried en de Fryske Akademy. Dat men huma-
"nisten bewust wil buiten sluiten, omdat anders de gereformeerden
"niet mee wensen te doen, is nog tot daaraan toe. Er zijn weinig
"humanisten en vele gereformeerden luidt blijkbaar de redenering.
"Met minderheden hoeft men geen overleg te plegen: naar hun oor-
"deel wordt niet gevraagd.

" Dat men met een elegant gebaar alle buitenkerkelijken buiten
"het overleg sluit is al vreemder: dit is geen kleine groep. In
"1947 bedroeg hun aantal ruim 23% van de Friese bevolking en wij
"hebben de indruk dat hun aantal in 1959 niet geringer is.

" Deze mensen zijn zo moeilijk te vinden, men kan als groep geen
"contact met hen krijgen, zegt Mr. Hazenberg, de secretaris van de
"nieuwe stichting.

" Wie men zeer goed zou kunnen vinden zijn de zo pas door ons genoemde
"algemene organisaties, die geïnteresseerd zijn in maatschappelijk
"en cultureel werk, organisaties waarin kerkelijk en buitenkerke-
"lijk, christen en humanist blijken te kunnen samenwerken en graag
"willen samenwerken. Het zijn organisaties waar men in de eerste
"plaats zoekt naar wat samenbindt en verenigt, waar men met behoud
"van en respect voor elkaars levensopvatting en overtuiging elkaar
"vindt. Het zijn b.v. de Friese Mij. van landbouw plattelandsvrouwen,
"Ver. van huisvrouwen, de algemene vakbeweging etc., een respectabe-
"le lijst.

" Zijn deze groepen in het overleg betrokken geweest en heeft men
"rekening gehouden met hun opvattingen? De vraag stellen is haar
"beantwoorden; neen.

" Dit nu is het wat ons verontrust en bedroeft en wat de schijn
"wekt dat men geen samenwerking wenst met de genoemde groepen. Men
"wil blijkbaar exclusief te werk gaan en Friesland een school van
"een zeer bepaalde signatuur opdringen: een school waarin voor katho-
"lieken, joden, buitenkerkelijken, laat staan voor humanisten geen
"plaats is.

" Wij achten dit een minder nobel, maar tevens gevaarlijk spel.
"Ons beklemt nu al de vraag of het straks met de zo zeer begeerde Friese Universiteit dezelfde kant uit zal gaan.

" De geschiedenis van de Hogere Landbouwschool moge in deze tot lering strekken.

" Blijkens persberichten stelt de nieuwe stichting zich voor nauw aan te leunen tegen een andere "academie", namelijk de Fryske Akademy.

" Zou het geen aanbeveling verdienen dan allereerst na te gaan of men deze Fryske Akademy niet als voorbeeld kan nemen voor de opzet van de nieuwe school, of men de nieuwe school niet eveneens dat algemene karakter kan geven?

" Er staan hier voor Friesland grote belangen op het spel: pas in uiterste noodzaak, als alle andere mogelijkheden uitgeput zijn, mogen wij op onze eigen levensbeschouwelijke groep terugvallen om te trachten alléén iets tot stand te brengen.

" Wij hebben de indruk dat deze mogelijkheden zelfs niet onderzocht zijn en dringen er bij allen, die in deze invloed kunnen uitoefenen op aan, zich te onthouden van voortijdige beslissingen en te streven naar een zo breed mogelijk overleg, zonder grievende buitensluiting van bepaalde volksgroepen."

Humanistische rubrieken. (Het Arnhems Dagblad - De Gelderlander)

In Het Arnhems Dagblad van 9 oktober en De Gelderlander van 2 oktober is de Humanistische rubriek weer verschenen, welke wordt samengesteld door de Heer W. Engelen Pr. De rubriek is ditmaal hoofdzakelijk gewijd aan het humanistisch maatschappelijk werk. De Heer Engelen schrijft over Humanitas onder meer:

" Moderne opzet.

" Overziet men de activiteiten, die Humanitas thans na 14 jaar overall in den lande op verschillende terreinen heeft opgebouwd, dan moet men erkennen, dat hier met veel energie, idealisme en deskundigheid een apparaat is gerealiseerd, dat de toets van de kritiek goed doorstaat en waaraan de eerlijk oordelende buitenstaander zijn bewondering niet kan onthouden.

" Over de verschillende gebieden, waarop Humanitas thans werkzaam is, geven wij elders in deze rubriek nadere bijzonderheden. Humanitas heeft niet alleen de nadelen, maar ook de voordelen van een jonge organisatie, die zich kan ontplooiën op een terrein, dat voorheen nog vrijwel onbetreden was. Een van die voordelen is een grote plooibaarheid en beweeglijkheid, die niet gehinderd wordt door traditionele banden met een beproefd verleden. In deze "prilheid" ligt zijn zwakte, maar ook zijn kracht: zijn moderne opzet en zijn direct aan de huidige omstandigheden aangepast apparaat bewijzen, dat men hier de kans heeft aangegrepen, die iedere situatie biedt waarin het scheppend initiatief de plaats inneemt van het moeizaam reorganiseren elders."

Verder is er een overzicht van de ledentallen van de afdelingen Arnhem en Nijmegen van Humanitas over de periode 1952 tot 1959.

Tenslotte bespreekt de samensteller van deze rubriek het blad van de H.J.G., "De Libertijn". Hij schrijft daarover onder meer:

" Natuurlijk worden ook door "De Libertijn" alle moderne nationale
"en mondiale problemen regelmatig voor het voetlicht gebracht. Na-
"tuurlijk is er in de behandeling van die problemen een royale hoeveel-
"heid non-conformisme verwerkt. Welk jongerenblad zou zich anders kun-
"nen permitteren, zonder zijn bestaansrecht - laat staan bestaansmoge-
"lijkheid - te verliezen? Het mei-nummer van "De Libertijn" (wij kregen
"het nu eerst in handen) doet in dit kader een forse gooi naar de
"problematiek van de sexuele ethiek, de geboortebeperking en de over-
"bevolking. Er staan zowaar een paar statistiekjes in over sterfte-
"overschotten en huwelijksvruchtbaarheden. Iemand schrijft vier blad-
"zijden lang, dat de staat omwille van het algemeen belang de geboor-
"tebeperking moet gaan propageren en dat grote gezinnen scheppen a-
"sociaal is.

" De geboorteregeling is immers geen ethisch principe, zoals het
"vegetarisme (als U begrijpt wat de schrijver bedoelt.....). Een alleen
"maar huisvrouw" ziet in het bericht, dat Paus Joannes XXIII de blote
"cherubijntjes van de Sint Pieter van gipsen lendedoekjes heeft laten
"voorzien, een zoveelste bewijs, dat sexuele moraal en sexueel gedrag
"elkaar steeds minder dekken (in alle ernst, Binny, dat verhaaltje
"heeft nu zowat in de hele niet-roomse pers, "Mens en Wereld"-inclus,
"gecirculeerd; die gipsen doekjes waren er al, voordat hij er naar zou
"hebben kunnen kijken). Iemand anders schrijft een artikel over katho-
"licisme en sexualiteit van twee bladzijden, citeert Pius XI en Pro-
"fessor Romme en concludeert, dat zolang de katholieke kerk machtig
"is, we voor onze opvattingen zullen moeten vechten.

" Een andere schrijver, van wie wij sterk vermoeden, dat hij ouder dan
"dertig is, is boos, omdat het Humanistisch Verbond aan stille tegen-
"werking doet tegen de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming,
"verder omdat de "H.H. Bisschoppen" in hun "beruchte mandement" deze
"N.V.S.H. de BOND voor sexuele hervorming hebben genoemd, omdat de
"dierbare gelovigen" het adres eens in het telefoonboek zouden kunnen
"gaan opzoeken. Hij is ook boos, omdat de roomse kerk nog steeds ver-
"band tracht te leggen tussen Hum. Verbond en N.V.S.H. ("aangezien
"het Verbond toch al in het verdomhoekje zit") en verder, omdat er
"roomse contractbrauken ten aanzien van de N.V.S.H. en overvallen
"van de politie op de middelendepots in het Zuiden des lands zijn voor-
"gevallen.

" Wij zijn echt niet van plan commentaar te geven. Het staat er alle-
"malle zo mooi, vol enthousiast non-conformisme en oprechte emotiona-
"liteit. Wat hebben wij veel gemist in onze middelbare-schooltijd, toen
"wij, in de redactie van ons schoolblad zittende, onze kopij eerst aan
"de directeur moesten overleggen eer ze gedrukt mocht worden.

=====